Conseil d'Etat - Raad van State
LEGISLATION - WETGEVING
18 JAN 1954
1
Transmis à M. Coordinatie
bureau

GK. L. 3965/2.

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 16e November 1953 door de Minister van Openbaar Onderwijs verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van wet "op het voortgezet onderwijs", heeft de 17e December 1953 het volgend advies gegeven :

ROYAUME DE BELGIQUE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de l'Instruction publique, le 16 novembre 1953, d'une demande d'avis sur un avant-projet de loi "sur l'enseignement complémentaire", a donné le 17 décembre 1953 l'avis suivant :

Zoals de memorie van toelichting aangeeft, strekt het voorontwerp er toe, naast het middelbaar en het technisch onderwijs een onderwijs in te voeren dat het lager onderwijs voortzet en gegeven wordt aan de leerplichtige kinderen, die geen middelbaar of technisch onderwijs zullen krijgen.

Het invoeren van dat onderwijs is noodzakelijk geworden door de verlenging der leerplicht, waarin een ander wetsontwerp voorziet. Het komt, in een ruimere vorm, vervangen wat in de thans geldende regeling van het lager onderwijs als "vierde lagere graad" bekend staat.

\+

\+ \+

Het voorontwerp richt het voortgezet onderwijs in door meestal nieuwe artikelen in de verschillende wetten tot regeling van het lager onderwijs in te voegen en door bij gelegenheid de bepalingen zelf van die wetten te wijzigen, waarbij het verder aan de Koning wordt overgelaten later de gehele wetgeving te coördineren.

Aan die werkwijze zijn twee bezwaren verbonden. Het eerste is, dat zij slechts een ontoereikende aanpassing van de wetten tot regeling van het lager onderwijs tot stand brengt, het tweede, dat de bevoegdheid om een wetgeving te coördineren niet medebrengt, dat de Koning deze wetgeving kan omwerken, een nieuwe tekst van de bepalingen kan opstellen en, in voorkomend geval, de leemnten welke hij constateert kan aanvullen.

.../...

Opdat de wet geheel doeltreffend zou zijn, is een strengere werkwijze vereist, waarbij alle bij de hervorming betrokken bepalingen uitdrukkelijk worden gewijzigd en dus een volledige aanpassing der wetgeving tot stand komt.

In de hierna voorgestelde tekst heeft de Raad van State getracht, daartoe te komen. Dit wil niet zeggen, dat artikel 41 van het voorontwerp geheel overbodig wordt, want het feit, dat de regelen inzake lager en voortgezet onderwijs over verschillende wetten en ter uitvoering van bijzondere machten genomen koninklijke besluiten verspreid liggen, is een voldoende reden om ze in één tekst te coördineren.

In de tekst welke hij voorstelt, heeft de Raad van State de bepalingen van het voorontwerp gegroepeerd volgens de wet of het koninklijk besluit waarop zij betrekking hebben.

\+

\+ \+

Artikel 9 van het voorontwerp bedoelt de bepalingen van artikel 8 der wet van 10 Juni 1937 betreffende de volledige inrichting van het officieel onderwijs van toepassing te maken op de scholen voor voortgezet onderwijs. Die bepaling is overbodig, want de bewoordingen van artikel 8 zijn zo algemeen, dat dit artikel zonder enige twijfel op de scholen voor voortgezet onderwijs zal kunnen toegepast worden op grond van de andere wijzigingen, welke het voorontwerp in die wet zal aanbrengen.

\+

\+ \+

.../...

Uit de econonomie van het voorontwerp en meer in het bijzonder van artikel 23 volgt, dat het onderwijs in de scholen voor voortgezet onderwijs, althans voor de algemene vakken, door een titularis van een klas moet worden gegeven en niet door verscheidene leraars, die ieder in het onderricht van een bepaald vak gespecialiseerd zijn.

Door het opleggen van een bepaalde leermethode wijkt het voorontwerp af van de gebruikelijke regelen inzake toekenning van subsidies. In de memorie van toelichting ware op deze afwijking te wijzen.

\+

\+ \+

Zowel uit de memorie van toelichting als uit de ontleding der artikelen blijkt, dat op de schoolhoofden, die bij de inwerkingtreding der nieuwe wet in dienst zijn, een zelfde overgangsregeling zal moeten toegepast worden als artikel 23 van het voorontwerp voor de onderwijzers van de vierde graad in het vooruitzicht stelt.

In artikel 25 dat regelen stelt in verband met de schoolhoofden, komt een dergelijke maatregel echter niet voor.

Het voorontwerp worde ter zake aangevuld.

Artikel 26, volgens de memorie van toelichting slechts een nieuwe versie van artikel 25 der wet tot

.../...

regeling van het lager onderwijs, zegt evenwel niets over de tuchtregeling voor het onderwijzend personeel in de aangenomen en gesubsidieerde scholen.

Zo zij niet opzettelijk is, dient in deze leemte te worden voorzien.

Krachtens artikel 29 van het voorontwerp stelt de Koning de bezoldigingsregeling van het onderwijzend personeel der gemeentescholen voor voortgezet onderwijs vast.

Het voorontwerp wijkt in dat opzicht af van de bepalingen van de wet van 30 Juni 1951 betreffende de wedde van de onderwijzers.

Voortaan hebben de gemeenten dus geen bevoegdheid meer ter zake van het vaststellen der bezoldigingsregeling.

In artikel 28 van het voorontwerp is over het hoofd gezien, dat het koninklijk besluit van 18 Juli 1933 tot vaststelling der reglementsbepalingen betreffende de terbeschikkingstelling der leden van het onderwijzend personeel niet alleen bij de wet van 30 Juni 1937, doch ook bij de wet van 23 Juli 1952 is gewijzigd.

Om een opeenhoping van wijzigingen te vermijden, neemt de Raad van State in de tekst welke

.../...

hij voorstelt geheel artikel 1 van het koninklijk besluit over, onder invoeging van de achtereenvolgende wijzigingen.

Volgens artikel 35 gelden ten aanzien van de rechterlijke beslissingen met betrekking tot de in artikel 8 van de wet van 10 Juni 1937 bepaalde misdrijven, de gewone regelen inzake hoger beroep en verzet.

De geldboeten opgelegd ingevolge een bij dat artikel 8 strafbaar gesteld misdrijf worden bovendien verhoogd overeenkomstig de wet van 5 Maart 1952.

Deze bepaling is overbodig; niets toch wijst er op, dat het in voormeld artikel 8 bedoelde misdrijf aan de gemeenrechtelijke regelen inzake verzet of hoger beroep of inzake verhoging van het bedrag der geldboeten zou zijn onttrokken.

Volgens de inlichtingen die aan de Raad van State zijn verstrekt, zou de Regering de Koning in staat willen stellen, reeds vóór 1 September 1957, dit is de datum van inwerkingtreding, de bepalingen van deze wet toe te passen op de scholen voor voortgezet onderwijs, die tussen 1 September 1954 en 1 September 1957 zouden worden opgericht.

.../...

Ook wil de Regering de Koning in staat stellen, de leerplichtige kinderen toe te staan, voortgezet onderwijs te genieten in de plaats van het onderwijs van de vierde graad, bedoeld bij de artikelen 17, derde lid, en 18, eerste lid, van de wet tot regeling van het lager onderwijs.

Tenslotte wenst de Regering aan de Koning machtiging te verlenen tot het treffen van de overgangsmaatregelen welke nodig zijn om de op het tijdstip der bekendmaking van de nieuwe wet geldende regeling geleidelijk door de nieuwe regeling te vervangen.

Al deze bedoelingen komen in artikel 42 van het voorontwerp niet duidelijk genoeg tot uiting. Het ware daarom verkieslijk, twee afzonderlijke artikelen op te stellen, het ene voor hetgeen betrekking heeft op de vervroegde toepassing van de wet en op de overgangsmaatregelen, het andere voor wat de inwerkingtreding betreft.

Te dien einde stelt de Raad van State onderscheidenlijk een artikel 39 en een artikel 40 voor.

Het ontwerp dat de Raad van State hierna voorstelt, houdt r Koning met de bovenstaande opmerking; tevens worden er een aantal vormwijzigingen in aanbevolen die geen commentaar behoeven .

.../...

Ontwerp van wet op het voortgezet onderwijs.

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,
Aan allen, tegenwoordigen en toekomenden, HEIL

Op de voordracht van Onze Minister van Openbaar Onderwijs,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Openbaar Onderwijs is gelast in Onze naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK I. - WIJZIGINGEN BETREFFENDE DE WET TOT REGELING VAN HET LAGER ONDERWIJS.

Afdeling 1.- Studiën - Verlof - Getuigschriften.

Artikel 1.-

Artikel 18 van de wet tot regeling van het lager onderwijs wordt door de volgende bepaling vervangen :

.../...

"Artikel 18.- Het voortgezet onderwijs omvat drie studiejaren. Het volgt op het lager onderwijs.

De Koning stelt het leerplan van het voortgezet onderwijs vast en laat zich hierbij enerzijds leiden door artikel 20 van de wet op de leerplicht en anderzijds door de plaatselijke behoeften.

Hij bepaalt bovendien het aantal uren voor elk onderwezen vak derwijze, dat de overheden of de personen die de school besturen over 10 t.h. van de maximumuurlesrooster beschikken om een betere aanpassing bij de plaatselijke behoeften tot stand te brengen.".

Artikel 2.-

De eerste volzin van artikel 21 van dezelfde wet wordt door de volgende bepaling vervangen :

"In de lagere scholen en in de scholen voor voortgezet onderwijs besteedt het onderwijzend personeel evenveel zorg aan de opvoeding als aan het onderwijs van de hem toevertrouwde kinderen.".

Artikel 3.-

In artikel 7 van dezelfde wet komen in het eerste en in het tweede lid de woorden "lagere scholen en scholen voor voortgezet onderwijs" in de plaats van het woord "scholen", en in het derde lid de woorden "lagere scholen" en scholen voor voortgezet onderwijs" in de plaats van de woorden "lagere scholen".

.../...

Artikel 4.-

Een artikel 7 bis, luidend als volgt, wordt in dezelfde wet ingevoegd :

"Artikel 7 bis.- De overheden en de personen die door de Staat gesubsidieerde scholen voor voortgezet onderwijs besturen, bepalen in overleg met de inspectie gedurende welke periodes de hoofden der scholen voor voortgezet onderwijs aan de leerlingen, wier schoolbezoek geen aanleiding heeft gegeven tot veroordeling, verlof mogen verlenen om hen aan de werkzaamheden welke het jaargetijde meebrengt te laten deelnemen. Die verloven, welke gezamenlijk niet meer dan 35 dagen mogen bedragen, worden schriftelijk verleend. Ingeval het toezicht en de schoolhoofden het niet eens kunnen worden beslist de Minister van Openbaar Onderwijs in laatste instantie.".

Artikel 5.-

Artikel 4 van dezelfde wet wordt door de volgende bepaling vervangen :

"Artikel 4.- Een getuigschrift van lagere studiën en een getuigschrift van voortgezette studiën worden ingesteld. Een koninklijk besluit regelt de vorm en de voorwaarden van afgifte van deze getuigschriften, zonder onderscheid te maken tussen openbare en private inrichtingen.

De kosten veroorzaakt door het inrichten van examens voor de afgifte van het getuigschrift van lagere studiën komen ten laste van de Staat.",

.../...

Afdeling 2.- Financiële regeling - Toelagen.

Artikel 6.-

Een artikel 23 quater, luidend als volgt, wordt in dezelfde wet ingevoegd :

"Artikel 23 quater.- § 1. Om Staatstoelagen te genieten moet een gemeenteschool voor voortgezet onderwijs ten minste 60 leerlingen tellen en drie afzonderlijke klassen omvatten welke elk overeenstemmen met een der drie studiejaren waaruit het voortgezet onderwijs bestaat.

§ 2. In afwijking van § 1, wordt het getal der leerlingen dat vereist is om toelagen te verkrijgen, verminderd :

1° tot 45 leerlingen, wanneer de school slechts uit twee klassen bestaat en in één daarvan de leerlingen der laatste twee studiejaren zijn samengebracht derwijze dat elke groep leerlingen tegelijktijdig in de hen betreffende leerstof onderwijs ontvangt;

2° tot 30 leerlingen, in de onder 1° aangegeven omstandigheden, wanneer de school afhangt van een gemeente van minder dan 20.000 inwoners, gelegen in een arrondissement met minder dan 125 inwoners per vierkante kilometer.

§ 3. In de bij § 2, 2°, bedoelde gevallen kan de Minister van Openbaar Onderwijs, in uitzonderlijke omstandigheden, na het advies van de gemengde

.../...

commissie voor het lager onderwijs te hebben ingewonnen, toelagen verlenen aan gemeentescholen voor voortgezet onderwijs die geen 30 leerlingen tellen.".

Artikel 7.-

Een artikel 23 quinquies, luidend als volgt, wordt in dezelfde wet ingevoegd :

"Artikel 23 quinquies.- Om door een gemeente te worden aangenomen of om van de Staat, de provincie of de gemeente toelagen te ontvangen, moet een private school voor voortgezet onderwijs voldoen aan de vereisten gesteld bij artikel 23 quater van deze wet en bij artikel 7 bis van de wet van 10 Juni 1937 tot volledige inrichting van het officieel onderwijs. Evenwel is het onderwijs in de godsdienst en in de zedenleer niet verplicht in de gesubsidieerde scholen voor voortgezet onderwijs.".

Artikel 8.-

In artikel 22, eerste lid, van dezelfde wet worden de woorden "en van het voortgezet onderwijs" ingevoegd na de woorden "lager onderwijs".

Artikel 9.-

Een artikel 23 sexies, luidend als volgt, wordt in dezelfde wet ingevoegd :

.../...

"Artikel 23 sexies.- De Staat verleent de volgende voordelen aan de scholen voor voortgezet onderwijs, welke voldoen aan de vereisten gesteld bij artikel 15 bis van de wet en bij de artikelen 7 ter en 7 quater van de wet van 10 Juni 1937 tot volledige inrichting van het officieel onderwijs :

1° een toelage gelijkwaardig aan de wedden van de leden van het onderwijzend personeel, zoals deze zijn vastgesteld bij toepassing van de artikelen 29 quinquies en 30.

Deze toelage wordt maandelijks rechtstreeks aan de personeelsleden betaalbaar gesteld;

2° werkings- en uitrustingstoelagen. De Koning stelt het bedrag dezer toelagen per leerling vast, op het advies van de gemengde commissie voor het lager onderwijs. Deze toelagen bedragen niet minder dan de toelagen verleend aan de vakscholen voor het technisch onderwijs waarvan de leerstof kan vergeleken worden met die van het voortgezet onderwijs.'

Artikel 10.-

Een artikel 23 septies, luidend als volgt, wordt in dezelfde wet ingevoegd :

"Artikel 23 septies.- De Koning bepaalt, op het advies van de gemengde commissie voor het lager onderwijs en onverminderd de bepalingen van artikel 23 quater, hoeveel leerlingen een klas ten minste moet tellen en hoeveel leerlingen zij ten hoogste mag tellen om voor toelagen in aanmerking te komen.

.../...

Op advies van genoemde commissie bepaalt hij ook, onder welke voorwaarden aan een directeur zonder klas een toelage kan worden verleend.".

Artikel 11.-

Een artikel 23 octies, luidend als volgt, wordt in dezelfde wet ingevoegd :

"Artikel 23 octies.- Wanneer de inspectie vaststelt, dat een gemeente of het bestuur van een aangenomen of gesubsidieerde school de wet en de reglementen niet naleeft en halsstarrig weigert ze na te leven, worden de bij artikel 23 sexies genoemde toelagen hun geheel of gedeeltelijk onttrokken bij een in het Belgisch Staatsblad opgenomen gemotiveerd koninklijk besluit. In zodanig geval komen de wedden van het onderwijzend personeel geheel of gedeeltelijk ten laste van de gemeente of van het bestuur der school. De wedden welke aldus ten laste van de gemeente komen worden niettemin verder door de Staat uitbetaald; deze komt opnieuw in het bezit van het bedrag door toedoen van de Minister van Financiën, en wel door middel van afhouding op de aandelen of opcentiemen, welke aan genoemde gemeente in de opbrengst der directe belastingen toekomen, of op de sommen welke haar bij het verdelen van het fonds der gemeenten worden toegekend.".

Artikel 12.-

Artikel 16 van dezelfde wet wordt als volgt gewijzigd :

.../...

1° Het eerste lid wordt door de volgende bepaling vervangen :

"Het lager en voortgezet onderwijs is kosteloos voor de kinderen der gemeentelijke aangenomen en gesubsidieerde scholen.".

2° Het derde lid wordt door de volgende bepaling vervangen :

"De gemeente draagt zorg, dat al de kinderen die geen private lagere school volgen, onderwijs kunnen genieten, hetzij in een gemeenteschool, hetzij in een aangenomen school.".

Artikel 13.-

Het eerste lid van de wijziging, bij artikel 46 van dezelfde wet in artikel 76 der gemeentewet en in artikel 86 der provinciale wet aangebracht, wordt door de volgende bepaling vervangen :

"Voor de beslissingen der provincie- en gemeenteraden betreffende het inrichten van schoolrefters en schoolkoloniën, het uitdelen van voedsel of kledingsstukken aan de kinderen in lagere scholen en in scholen voor voortgezet onderwijs en het verlenen van toelagen voor die werken, is de goedkeuring van de Koning vereist.".

Afdeling 3.- Personeel.

Artikel 14.-

Een artikel 24 bis, luidend als volgt, wordt in dezelfde wet ingevoegd :

.../...

"Artikel 24 bis.- In de scholen voor voortgezet onderwijs moeten de schoolhoofden en de leden van het onderwijzend personeel, die lessen van algemene vorming geven, houder zijn :

a) hetzij van het onderwijzersdiploma en van een door de Koning te bepalen aanvullend studiegetuigschrift;

b) hetzij van het diploma van geaggregeerde voor het lager secundair onderwijs (algemene vakken).

De Koning bepaalt, welke titels zijn vereist voor het onderricht in practische vakken in de scholen voor voortgezet onderwijs.".

Artikel 15.-

Artikel 25 van de wet tot regeling van het lager onderwijs, gewijzigd bij de wet van 1 Augustus 1923, wordt door de volgende bepaling vervangen :

"Artikel 25.- De gemeenteraad benoemt het onderwijzend personeel van de gemeentelijke bewaarscholen, lagere scholen, scholen voor voortgezet onderwijs en scholen voor volwassenen.

De tuchtstraffen, welke op dat personeel kunnen worden toegepast, zijn : de schorsing, de terbeschikkingstelling bij ordemaatregel en de afzetting.

De schorsing mag niet langer dan zes maanden duren. Zij mag niet wegens dezelfde feiten worden vernieuwd. Elke schorsing voor meer dan zes dagen brengt van rechtswege weddeberoving mede.

.../...

Het wachtgeld, aan een lid van het personeel verschuldigd wegens terbeschikkingstelling bij ordemaatregel, komt ten laste van de gemeente zo de straf door haar wordt uitgesproken, en ten laste van de Staat zo zij door de Koning wordt uitgesproken.

De afzetting is uitvoerbaar bij voorraad.

De straffen worden door de gemeenteraad uitgesproken, en de betrokkene heeft het recht zich voor die raad te verdedigen of te laten verdedigen. In geval van onderling beraamde handelingen, mag de gemeenteraad het schepencollege opdracht geven de betrokkenen te horen; dezen mogen zich door een verdediger laten bijstaan. In zodanig geval mag, mits de gemeenteraad er aldus over beslist, ter vervanging van de mondelinge verdediging een schriftelijke memorie worden ingediend.

Voor de straffen, met uitsluiting van de schorsing met behoud van wedde, is de goedkeuring van de bestendige deputatie van de provincieraad vereist; de betrokkene heeft het recht zich voor de deputatie te verdedigen of te laten verdedigen. In geval van onderling beraamde handelingen mag de bestendige deputatie beslissen, dat ter vervanging van de mondelinge verdediging een schriftelijke memorie wordt ingediend. Zij doet uitspraak binnen een maand na de kennisgeving van de beslissing van de gemeenteraad.

.../...

De gemeenteraad en de betrokkene kunnen bij de Koning in beroep komen binnen acht dagen na de kennisgeving van de beslissing der bestendige deputatie. De Koning kan, na het advies der bestendige deputatie te hebben ingewonnen en na de betrokkene en de gemeenteraad te hebben gehoord, een lid van het bij dit artikel bedoelde gemeentelijk onderwijzend personeel schorsen, bij ordemaatregel ter beschikking stellen of afzetten.

Inzake tuchtregeling van het onderwijzend personeel der aangenomen en gesubsidieerde lagere scholen en scholen voor voortgezet onderwijs komt de beoordeling van de motieven der tuchtstraffen in eerste instantie aan de directies van die scholen toe; in beroep komt zij toe aan de bij artikel 26 bedoelde raad. Waar geen raad van beroep is ingesteld, kan de onderwijzer binnen acht dagen na de kennisgeving van de door de schooloverheid genomen beslissing in beroep komen bij de bestendige deputatie. Deze doet uitspraak binnen een maand na het beroep van het lid van het onderwijzend personeel der aangenomen of gesubsidieerde school.".

Artikel 16.-

Artikel 26 bis van dezelfde wet wordt door de volgende bepaling vervangen :

"Artikel 26 bis.- De leden van het onderwijzend personeel der lagere scholen en der scholen voor voortgezet onderwijs moeten, om van hun ambt te kunnen afzien, één maand opzegging geven.".

.../...

Artikel 17.-

De eerste volzin van artikel 27 van dezelfde wet wordt door de volgende vervangen :

"Wanneer in een lagere gemeenteschool of in een gemeenteschool voor voortgezet onderwijs een plaats openvalt, wijst het schepencollege binnen veertien dagen een waarnemend onderwijzer aan.".

Artikel 18.-

In artikel 28 van dezelfde wet wordt de eerste volzin door de volgende vervangen :

"Het hoofd van een lagere school of van een school voor voortgezet onderwijs met twee of meer klassen moet gekozen worden onder de leden van het onderwijzend personeel die ten minste vijf jaren dienst tellen.".

Artikel 19.-

Een artikel 29 quinquies, luidend als volgt, wordt in dezelfde wet ingevoegd :

"Artikel 29 quinquies.- De Koning bepaalt de bezoldigingsregeling van het onderwijzend personeel der gemeentescholen voor voortgezet onderwijs.".

Artikel 20.-

Een artikel 30 bis,luidend als volgt,wordt in dezelfde wet ingevoegd :

.../...

"Artikel 30 bis.- A. De wedde van de leden van het onderwijzend personeel der aangenomen scholen voor voortgezet onderwijs komt ten laste van de gemeenten.

B. De wedde van de leden van het onderwijzend personeel der gesubsidieerde scholen voor voortgezet onderwijs komt ten laste van de besturen dezer scholen.

C. Met inachtneming van het in onderstaande letter D gemaakte voorbehoud, mag deze wedde, wanneer de belanghebbenden de vereiste akte van bekwaamheid bezitten, niet lager liggen dan die, bepaald ingevolge artikel 29 quinquies.

D. De wedde der in gemeenschap levende ongehuwde leden van het onderwijzend personeel der gemeentelijke aangenomen en gesubsidieerde scholen, wordt vastgesteld op de helft van de wedde bepaald voor het onderwijzend lekenpersoneel.".

Afdeling 4.- Inspectie.

Artikel 21.-

Het eerste lid van artikel 19 van dezelfde wet wordt door de volgende bepaling vervangen :

"De inspectie op het onderricht in de godsdienst en de zedenleer in de lagere scholen en in de scholen voor voortgezet onderwijs wordt uitgeoefend door gemachtigden van de hoofden der erediensten; deze gemachtigden vervullen hun opdracht onder de voorwaarden die bij koninklijk besluit worden vastgesteld.".

.../...

Artikel 22.-

In artikel 39 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° Het eerste lid wordt door de volgende bepaling vervangen :

"De inspectie op de gemeentelijke aangenomen of gesubsidieerde lagere scholen en scholen voor voortgezet onderwijs wordt uitgeoefend door de Staat, uitgenomen op de leergang in godsdienst en zedenleer.".

2° Het laatste lid wordt met de volgende bepaling aangevuld :

"De inspectie op de scholen voor voortgezet onderwijs wordt,wat de lessen voor algemene vorming betreft, onder de bij dit artikel bepaalde voorwaarden uitgeoefend door de inspecteurs van het lager onderwijs. Wat de lessen voor practische vorming betreft, wordt zij uitgeoefend door inspecteurs die de Koning daartoe aanwijst.".

Afdeling 5. - Medisch schooltoezicht.

Artikel 23.-

Het tweede lid van artikel 45 van dezelfde wet wordt door de volgende bepaling vervangen :

"Deze dienst is bevoegd voor alle lagere scholen en scholen voor voortgezet onderwijs die onder de toepassing van deze wet vallen.".

.../...

HOOFDSTUK II.- WIJZIGINGEN BETREFFENDE DE WET VAN 10 JUNI 1937 STREKKENDE TOT DE VOLLEDIGE INRICHTING VAN HET OFFICIEEL ONDERWIJS.

Artikel 24.-

Artikel 1 van de wet van 10 Juni 1937 strekkende tot de volledige inrichting van het officieel onderwijs, wordt met het volgende lid aangevuld :

"De gemeenten zijn niet verplicht, een school waar voortgezet onderwijs wordt gegeven, op te richten en te onderhouden.".

Artikel 25.-

In dezelfde wet wordt een artikel 2 bis ingevoegd, luidend als volgt :

"Artikel 2 bis.- De gemeenteraad bepaalt, naar gelang van de plaatselijke behoeften en de noodwendigheden van het onderwijs, het aantal scholen voor voortgezet onderwijs alsmede het aantal leden van het onderwijzend personeel dezer scholen.

De kinderen die in een gemeente verblijven waar geen school voor voortgezet onderwijs bestaat , of wier woning merkelijk verder van de school voor voortgezet onderwijs hunner gemeente is afgelegen dan van die einer naburige gemeente, kunnen, krachtens beslissing van de Minister van Openbaar Onderwijs, de betrokken gemeenteraden, de bestendige deputatie

.../...

en het schooltoezicht gehoord, toelating krijgen om de school voor voortgezet onderwijs der naburige gemeente te bezoeken.

Deze toelating wordt gegeven tegen betaling van een vergoeding die ten laste komt van de gemeente waar het kind verblijft. Het bedrag dezer vergoeding wordt door de Minister van Openbaar Onderwijs vastgesteld, zo de gemeenten niet tot een akkoord kunnen komen.".

Artikel 26.-

Artikel 5 van dezelfde wet wordt met het volgende lid aangevuld :

"Zij mogen zich, zonder machtiging vanwege de Koning, verenigen om één of meer scholen voor voortgezet onderwijs op te richten en te onderhouden.".

Artikel 27.-

Het eerste lid van artikel 6 van dezelfde wet wordt door de volgende bepaling vervangen :

"De beslissingen der gemeenteraden, een lagere school of een school voor voortgezet onderwijs af te schaffen of om het aantal leden van het onderwijzend personeel te verminderen, worden aan de bestendige deputatie voor advies en aan de Koning ter goedkeuring voorgelegd.".

.../...

Artikel 28.-

Het eerste lid van artikel 7 van dezelfde wet wordt door de volgende bepaling vervangen :

"De gemeente kan één of meer private lagere scholen of scholen voor voortgezet onderwijs aannemen.".

Artikel 29.-

In dezelfde wet wordt een artikel 7 bis ingevoegd, luidend als volgt :

"Artikel 7 bis.- Een gemeenteschool voor voortgezet onderwijs moet aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° gevestigd zijn in een geschikt, speciaal voor dat onderwijs bestemd lokaal;

2° voorzien zijn van de, voor de uitvoering van het leerplan nodige,leermiddelen die aan de paedagogische eisen voldoen;

3° beschikken over personeel van Belgische nationaliteit, dat voldoet aan de bekwaamheidsvereisten bepaald bij artikel 24 bis van de wet tot regeling van het lager onderwijs;

4° zich schikken naar een leerplan dat beantwoordt aan de eisen gesteld in artikel 18 van de wet tot regeling van het lager onderwijs, en het onderricht in de godsdienst en de zedenleer inrichten onder de voorwaarden bepaald in artikel 17 van dezelfde wet;

5° zich aan de inspectie van Staatswege onderwerpen.".

.../...

HOOFDSTUK III.- WIJZIGINGEN BETREFFENDE DE WET VAN 14 JULI 1932 HOUDENDE DE TAALREGELING IN HET LAGER EN IN HET MIDDELBAAR ONDERWIJS.

Artikel 30.-

Artikel 1 van de wet van 14 Juli 1932 houdende de taalregeling in het lager en in het middelbaar onderwijs wordt door de volgende bepaling vervangen :

"Artikel 1.- In de gemeentelijke, aangenomen of gesubsidieerde bewaarscholen, lagere scholen en scholen voor voortgezet onderwijs is de taal van het onderwijs Nederlands in de Vlaamse landstreek, Frans in de Waalse landstreek en Duits in de Duitssprekende gemeenten.".

Artikel 31.-

Artikel 3 van dezelfde wet wordt als volgt gewijzigd :

In het tweede lid worden de woorden "van de derde en vierde graad" vervangen door "van de derde graad en van de school voor voortgezet onderwijs".

In het derde lid worden de woorden "dan drie uren in de derde en dan zes uren in de vierde graad" vervangen door "dan drie uren in de derde graad en dan zes uren in de scholen voor voortgezet onderwijs".

.../...

Artikel 32.-

Artikel 4 van dezelfde wet wordt door de volgende bepaling vervangen :

"Artikel 4.- Van de tweede lagere studiegraad af zijn de kinderen, die in de bij artikel 2 bedoelde klassen toegelaten zijn, verplicht de taal van de streek aan te leren, zodanig dat zij het onderwijs van de cyclus met vrucht in de taal van de streek kunnen volgen.".

Artikel 33.-

Artikel 5 van dezelfde wet wordt door de volgende bepaling vervangen :

"Artikel 5.- In de gemeentelijke, aangenomen en gesubsidieerde bewaarscholen, lagere scholen en scholen voor voortgezet onderwijs is de onderwijstaal in de Brusselse agglomeratie en in de tweetalige gemeenten op de taalgrens de moedertaal of de gebruikelijke taal van het kind.".

Artikel 34.-

In artikel 6 van dezelfde wet worden de woorden "en in de school voor voortgezet onderwijs" ingevoegd na de woorden "vanaf het derde lagere schooljaar".

.../...

HOOFDSTUK IV. - WIJZIGING BETREFFENDE HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 18 JULI 1933 TOT VASTSTELLING DER REGLEMENTSBEPALING EN BETREFFENDE DE TERBESCHIKKINGSTELLING DER LEDEN VAN HET ONDERWIJZEND PERSONEEL.

Artikel 35.-

Artikel 1 van het koninklijk besluit van 18 Juli 1933 tot vaststelling der reglementsbepalingen betreffende de terbeschikkingstelling der leden van het onderwijzend personeel, gewijzigd bij de wetten van 10 Juni 1937 en 23 Juli 1952, wordt door de volgende bepaling vervangen :

"Artikel 1.- De leden van het administratief en onderwijzend personeel van de gemeentelijke inrichtingen voor bewaarschoolonderwijs, lager onderwijs en voortgezet onderwijs, van de Rijksinrichtingen voor middelbaar en normaal onderwijs, alsmede de inspecteurs van het lager, voortgezet, normaal en middelbaar onderwijs, kunnen ter beschikking worden gesteld :

1° wegens ambtsopheffing;

2° bij ambtsopheffing in het belang van de dienst;

3° bij ordemaatregel;

4° wegens door de Belgische Regering gegeven of door een vreemde Regering, een Belgisch of buitenlands openbaar bestuur aangeboden en met toestemming der bevoegde overheid aanvaarde opdrachten, wanneer de duur, de belangrijkheid of de aard zelf van die opdrachten niet met de normale uitoefening der hoofdbetrekking verenigbaar is;

.../...

5° wegens ziekte of lichaamsgebreken;

6° ingeval zij op rust moeten worden gesteld en niet het voor het pensioen vereiste aantal dienstjaren tellen en indien niet bevonden is dat zij lijden aan gebreken, welke hen ongeschikt maken om hun betrekking nog langer uit te oefenen;

7° wegens persoonlijke aangelegenheden;

8° voor het vervullen van de militaire dienst als vrijwilliger of voor het uitoefenen voor een betrekking in de kolonie.

De bepalingen betreffende de terbeschikkingstelling : a) wegens ziekte of lichaamsgebreken; b) wegens ambtsontheffing in het belang van de dienst zijn eveneens toepasselijk :

1° ten verzoeke van de gemeenteraad, op de leden van het administratief en onderwijzend personeel van de door de Staat gesubsidieerde gemeentelijke inrichtingen voor middelbaar onderwijs;

2° op de leden van het onderwijzend personeel : directeurs, leraars, onderwijzers, bijzondere leermeesters, lesgevers, studiemeesters en surveillanten :

a) der aangenomen of gesubsidieerde bewaarscholen, lagere scholen en scholen voor voortgezet onderwijs;

b) der erkende provinciale of private normaalscholen en der daaraan verbonden oefenscholen mits de belanghebbenden Belg zijn, leek zijn en houder van het voor het ambt vereiste diploma of bekwaamheidsgetuigschrift zijn, of daarvan regelmatig werden vrijgesteld.

.../...

Voor deze laatste leerkrachten eindigt de terbeschikkingstelling en wordt de daaraan verbonden wedde ingehouden : 1° in geval van afschaffing der inrichting of van ambtsopheffing, of 2° in geval van afschaffing van de Staatstoelagen voor die school; wanneer de aanneming der school ophoudt, komt het gedeelte van het wachtgeld, dat ten laste van de gemeente was, ten laste van het bestuur der school.

HOOFDSTUK V. - BIJZONDERE BEPALINGEN.

Artikel 36.-

De onderwijzers die niet in het bezit zijn va de diploma's opgesomd onder a en b van artikel 24 bis van de wet tot regeling van het lager onderwijs en die bij de inwerkingtreding van de tegenwoordige wet, in een afzonderlijke klas van de vierde lagere graad dienst doen, worden als klastitularis in de school voor voortgezet onderwijs opgenomen, indien zij dit ambt gedurende ten minste vijf jaren hebben uitgeoefen

De onderwijzers die in een afzonderlijke klas van de vierde lagere graad dienst doen en die aan het vereiste inzake duur van het ambt niet voldoen kunnen hetzelfde voordeel genieten gedurende drie jaar, vanaf de 1e September volgend op de inwerkingtreding van het koninklijk besluit waarvan sprake in a van artikel 2 bis van dezelfde wet.

.../...

Artikel 37.-

De Koning zal de nog geldende bepalingen van de wetten op het lager onderwijs, het bewaarschool-onderwijs en het voortgezet onderwijs coördineren met de uitdrukkelijke of impliciete wijzigingen welke deze wetten zullen hebben ondergaan op het tijdstip dat de coördinatie zal plaats hebben.

Hij kan daartoe :

1° de volgorde en de nummering van de titels, hoofd-stukken, afdelingen, artikelen, paragrafen en leden van de te coördineren wetten wijzigen en ze op-nieuw in andere onderverdelingen groeperen;

2° de verwijzingen welke in de te coördineren bepalinge. voorkomen, veranderen om deze met de nieuwe nummering in overeenstemming te brengen;

3° de redactie van deze wetsbepalingen wijzigen, om een eenvormige terminologie tot stand te brengen.

De coördinatie zal als volgt getiteld zijn : "Gecoördineerde wetten op het lager, bewaarschool- en voortgezet onderwijs".

Artikel 38.-

Opgeheven worden :

1° de artikelen 3, 35 en 37, het laatste lid van artikel 7 en het tweede en derde lid van artikel 17 van de wet tot regeling van het lager onderwijs;

.../...

2° artikel 8 van de wet van 10 Juni 1937 in zake de pensioenen en de terbeschikkingstelling van de leden van het onderwijzend personeel der aangenomen en aanneembare scholen zomede van de erkende vrije normaalscholen, gewijzigd bij artikel 28 van de wet van 23 Juli 1952.

Artikel 39.-

De Koning kan vanaf 1 September 1954 de bepalingen van deze wet vooruit toepassen op de scholen voor voortgezet onderwijs, welke vóór 1 September 1957 mochten worden opgericht.

De Koning neemt de nodige overgangsmaatregelen om de bij de bekendmaking van de wet geldende regeling geleidelijk door de bij deze wet ingevoerde regeling te vervangen.

Artikel 40.-

Deze wet treedt 1 September 1957 in werking, behalve artikel 39, dat 1 September 1954 in werking treedt.

Gegeven te , .

VAN KONINGSWEGE :

De Minister van Openbaar Onderwijs,

Comme l'indique l'exposé des motifs, l'avant-projet a pour objet de créer, à côté de l'enseignement moyen et de l'enseignement technique, un enseignement complémentaire à l'enseignement primaire, destiné aux enfants en âge d'obligation scolaire qui ne seront pas appelés à recevoir un enseignement moyen ou un enseignement technique.

La création de cet enseignement est rendue nécessaire par la prolongation de la scolarité que prévoit un autre projet de loi. Il remplacera, avec plus de développement, ce que l'organisation de l'enseignement primaire connaît aujourd'hui comme étant "le quatrième degré primaire".

\+

\+ \+

L'avant-projet organise l'enseignement complémentaire en insérant le plus souvent des articles nouveaux dans les diverses lois organiques de l'enseignement primaire et en modifiant occasionnellement les dispositions mêmes de ces lois, le soin étant, quant au reste, laissé au Roi de procéder à une coordination ultérieure de l'ensemble de la législation.

Cette manière de procéder offre deux inconvénients. Le premier, c'est qu'il n'assure qu'une adaptation insuffisante des lois organiques de l'enseignement primaire, et le second, que le pouvoir de coordonner une législation n'emporte point, pour le Roi, le pouvoir de refondre celle-ci, d'en rédiger à nouveau les dispositions et de suppléer, le cas échéant, aux lacunes qu'il constaterait.

.../...

Il importe, pour donner à la loi toute son efficacité, d'adopter une technique plus rigoureuse et de modifier expressément toutes les dispositions que la reforme met en jeu, de manière à procéder à une adaptation complète de la législation.

Le Conseil d'Etat s'y est employé dans le texte qu'il propose ci-après. Ce texte, au demeurant, ne privera pas l'article 41 de l'avant-projet de tout objet, l'éparpillement des normes relatives à l'enseignement primaire et complémentaire dans diverses lois et arrêtés royaux pris en exécution de pouvoirs spéciaux justifiant amplement une coordination de celles-ci dans un texte unique.

Le Conseil d'Etat a groupé, dans le texte qu'il propose, les diverses dispositions de l'avant-projet suivant la loi ou l'arrêté royal qu'elles concernent.

\+

\+ \+

L'article 9 de l'avant-projet tend à rendre les dispositions de l'article 8 de la loi du 10 juin 1937, relative à l'organisation complète de l'enseignement officiel, applicables à l'égard des écoles complémentaires. Cette disposition est inutile car la généralité des termes de l'article 8 en permettra, sans aucun doute, l'application en matière d'écoles complémentaires en raison des autres modifications que l'avant-projet apportera à cette loi.

\+

\+ \+

.../...

Il découle de l'économie de l'avant-projet et, plus particulièrement, de l'article 23, que, dans les écoles complémentaires, l'enseignement, tout au moins pour les cours généraux, devra être donné par un professeur titulaire de classe et non par plusieurs professeurs spécialisés chacun dans l'enseignement d' une matière déterminée.

En imposant une méthode pédagogique déterminée, l'avant-projet déroge aux règles habituelles relatives à l'attribution de subventions. Cette dérogation serait utilement soulignée dans l'exposé des motifs.

\+

\+ \+

Il ressort tant de l'exposé des motifs que de l'analyse des articles que les chefs d'école, en fonction lors de l'entrée en vigueur de la nouvelle loi, devront bénéficier d'un régime transitoire analogue à celui que l'avant-projet prévoit, à l'article 23, en faveur des instituteurs du 4ème degré.

L'article 25 de l'avant-projet, qui règle ce qui est relatif aux chefs d'école, ne comporte cependant aucune mesure de cette nature.

L'avant-projet devrait être complété sur ce point.

L'article 26 qui, aux termes de l'exposé des motifs, ne constitue qu'une rédaction nouvelle de

.../...

l'article 25 de la loi organique sur l'enseignement primaire, omet cependant de régler le régime disciplinaire du personnel enseignant dans les écoles adoptées et subventionnées.

Cette omission devrait, à moins qu'elle ne soit intentionnelle, être réparée.

En vertu de l'article 29 de l'avant-projet, le statut pécuniaire du personnel enseignant des écoles complémentaires communales sera fixé par le Roi.

L'avant-projet s'écarte, sur ce point, des dispositions de la loi du 30 juin 1951 relative aux traitements des instituteurs.

Les communes n'auront donc plus à intervenir en matière de fixation du statut pécuniaire.

A l'article 28 de l'avant-projet, il a été perdu de vue que l'arrêté royal du 18 juillet 1933, fixant les dispositions réglementaires concernant la mise en disponibilité du personnel enseignant, a été modifié non seulement par la loi du 30 juin 1937, mais également par la loi du 23 juillet 1952.

Pour éviter l'accumulation de modifications, le Conseil d'Etat reprend, dans le texte qu'il propose, l'article 1er de l'arrêté royal en son entier, en y insérant les modifications successives.

.../...

Aux termes de l'article 35, les décisions judiciaires relatives aux infractions prévues par l'article 8 de la loi du 10 juin 1937 seront soumises aux règles ordinaires en matière d'appel et d'opposition.

Les amendes prononcées à la suite d'infraction au dit article seront, en outre, majorées conformément à la loi du 5 mars 1952.

Cette disposition est inutile, rien n'indiquant que l'infraction prévue par l'article 8 précité ait été soustraite au droit commun en matière d'opposition ou d'appel ou en matière de majoration du montant des amendes pénales.

Il ressort des renseignements donnés au Conseil d'Etat que l'intention du Gouvernement est de permettre au Roi d'appliquer dès avant le 1er septembre 1957, date fixée pour l'entrée en vigueur de la loi, les dispositions de celle-ci aux écoles complémentaires qui viendraient à se créer entre le 1er septembre 1954 et le 1er septembre 1957.

Il entre également dans les intentions du Gouvernement de permettre au Roi d'autoriser les élèves en âge d'obligation scolaire à recevoir l'enseignement complémentaire en lieu et place de l'enseignement du 4ème degré prévu par les articles 17, alinéa 3, et 18, alinéa 1er, de la loi organique de l'enseignement primaire.

.../...

Le Gouvernement désire, enfin, autoriser la Roi à prendre toutes les mesures transitoires nécessaires pour assurer progressivement le passage du régime en vigueur au moment de la publication de la nouvelle loi, au régime institué par celle-ci.

L'article 42 de l'avant-projet traduit imparfaitement ces intentions. Il serait préférable de scinder en deux articles distincts ce qui est relatif à l'application anticipative de la loi et aux mesures transitoires, et ce qui concerne son entrée en vigueur.

Le Conseil d'Etat propose de consacrer l'article 39 du texte qu'il a établi au premier de ces objets, et l'article 40 au second.

Le texte qu'a rédigé le Conseil d'Etat tient compte de toutes les observations formulées ci-avant; il comporte, en outre, diverses suggestions de modification de forme qui ne nécessitent aucun commentaire.

.../...

Projet de loi sur l'enseignement complémentaire.

BAUDOUIN, Roi des Belges,
A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre de l'Instruction publique,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS :

Notre Ministre de l'Instruction publique est chargé de présenter en Notre nom aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

Chapitre Ier.

Modifications relatives à la loi organique de l'enseignement primaire.

Section 1ère.- Etudes - Congés - Certificats.

Article 1er.-

L'article 18 de la loi organique de l'enseignement primaire est remplacé par la disposition suivante :

"Article 18.

L'enseignement complémentaire comporte trois années d'études. Il fait suite à l'enseignement primaire.

Le Roi détermine le programme de l'enseignement complémentaire en s'inspirant d'une part de l'article 20 de la loi sur l'obligation scolaire et, d'autre part, des nécessités locales.

Il fixe en outre l'importance horaire des matières enseignées de manière à laisser 10 p.c. de l'horaire maximum à la disposition des autorités ou des personnes qui ont la direction des écoles pour leur permettre de parfaire l'adaptation aux besoins locaux.".

./.

Article 2.

La première phrase de l'article 21 de la même loi est remplacée par la disposition suivante :

" Dans les écoles primaires et dans les écoles complémentaires, le personnel enseignant s'occupe avec une égale sollicitude de l'éducation et de l'instruction des enfants confiés à ses soins."

Article 3.

Dans l'article 7 de la même loi, sont ajoutés aux alinéas 1er et 2, les mots "primaires et complémentaires" après les mots "les écoles", et à l'alinéa 3 les mots "et complémentaires" après les mots "écoles primaires".

Article 4.

Un article 7bis, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

"Article 7bis.

Les autorités et les personnes, qui ont la direction des écoles complémentaires faisant l'objet de subventions de l'Etat, déterminent, d'accord avec l'inspection, les périodes pendant lesquelles les chefs d'écoles complémentaires peuvent accorder aux élèves, dont la fréquentation n'a pas donné lieu à condamnation, des congés pour participer aux travaux saisonniers. Ces congés, dont la durée totale ne peut dépasser 35 jours, sont octroyés par écrit. Au cas où l'inspection et les chefs d'école ne parviennent pas à se mettre d'accord, le Ministre de l'Instruction publique statue en dernier ressort."

Article 5.

L'article 4 de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

./.

"Article 4.

Il est institué un certificat d'études primaires et un certificat d'études complémentaires. Un arrêté royal règle la forme et les conditions de délivrance de ces certificats sans distinguer entre les établissements publics ou les établissements privés.

Les frais d'organisation des examens pour la délivrance du certificat d'études primaires sont à la charge de l'Etat."

Section II.- Régime financier - Subventions.

Article 6.

Un article 23quater, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

"Article 23quater.

§ 1er. Pour être admise aux subventions de l'Etat, toute école complémentaire communale doit compter 60 élèves au moins et comprendre trois classes distinctes correspondant chacune à une des trois années d'études que comporte l'enseignement complémentaire.

§ 2. Par dérogation au § 1er, le nombre des élèves requis pour l'admission aux subventions est réduit :

1° à 45 élèves lorsque l'école ne comprend que deux classes et que dans l'une d'elles sont groupés les élèves des deux dernières années d'études, de manière à ce que chaque catégorie d'élèves reçoive concurremment l'enseignement du programme qui la concerne;

2° à 30 élèves, dans les circonstances prévues au 1°, lorsque l'école ressortit à une commune de moins de 20.000 habitants et que celle-ci est située dans un arrondissement comptant moins de 125 habitants par kilomètre carré.

./.

§ 3. Dans les cas prévus au § 2, 2°, le Ministre de l'Instruction publique peut, dans des circonstances exceptionnelles, admettre aux subventions les écoles complémentaires communales ne comptant pas 30 élèves, après avoir pris l'avis de la commission mixte de l'enseignement primaire."

Article 7.

Un article 23 quinquies, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

"Article 23 quinquies.

Pour pouvoir être adoptée par une commune ou être admise aux subventions de l'Etat, de la province ou de la commune, une école complémentaire privée doit répondre aux conditions fixées par l'article 23quater de la présente loi et par l'article 7bis de la loi du 10 juin 1937 tendant à l'organisation complète de l'enseignement officiel. Toutefois, l'enseignement de la religion et de la morale n'est pas obligatoire dans les écoles complémentaires subventionnées."

Article 8.

Les mots "et complémentaire" sont ajoutés après les mots "instruction primaire" au premier alinéa de l'article 22 de la même loi.

Article 9.

Un article 23sexies, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

"Article 23sexies.

L'Etat accorde les avantages suivants aux écoles complémentaires qui répondent aux conditions énumérées à l'article 15bis de la loi et aux articles 7ter et 7quater de la loi du 10 juin 1937 tendant à l'organisation complète de l'enseignement officiel :

./.

1° Une subvention équivalente aux traitements des membres du personnel enseignant tels qu'ils sont fixés par application des articles 29quinquies et 30. Cette subvention est liquidée mensuellement et directement au profit des membres du personnel;

2° Des subventions pour frais de fonctionnement et d'équipement. Le Roi fixe, par élève, le montant de ces subventions, sur avis de la commission mixte de l'enseignement primaire. Ces subventions ne sont pas inférieures aux subventions accordées aux écoles professionnelles de l'enseignement technique dont le programme est comparable à celui de l'école complémentaire."

Article 10.

Un article 23septies, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

"Article 23septies.

Le Roi fixe sur avis de la commission mixte de l'enseignement primaire, et sans préjudice des dispositions de l'article23quater, le chiffre minimum d'élèves qu'une classe doit réunir et le chiffre maximum d'élèves qu'elle peut recevoir pour que cette classe puisse entrer en ligne de compte pour l'attribution des subventions.

Il fixe, moyennant le même avis, les conditions dans lesquelles une subvention peut être accordée à un directeur sans classe."

Article 11.

Un article 23octies, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

"Article 23octies.

Lorsque l'inspection constate qu'une commune ou une direction d'école adoptée ou subventionnée n'observe pas la loi et les règlements et s'obstine à ne pas s'y conformer, les subsides prévus à l'article 23sexies lui

./.

Section III. - Du personnel.

Article 14.

Un article 24bis, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

"Article 24bis.

Dans les écoles complémentaires, les chefs d'école et le personnel enseignant qui donne les cours de formation générale doivent être porteurs :

a) soit du diplôme d'instituteur et d'un certificat d'études supplémentaire à déterminer par le Roi;

b) soit du diplôme d'agrégé de l'enseignement secondaire inférieur (cours généraux).

Les titres requis pour enseigner les cours pratiques dans les écoles complémentaires sont déterminés par le Roi."

Article 15.

L'article 25 de la loi organique de l'enseignement primaire, modifié par la loi du 1er août 1923 est remplacé par la disposition suivante :

"Article 25.

Le conseil communal nomme le personnel enseignant des écoles communales gardiennes, primaires, complémentaires et pour adultes.

Les peines disciplinaires applicables à ce personnel sont : la suspension, la mise en disponibilité par mesure d'ordre et la révocation.

La suspension ne peut avoir une durée supérieure à six mois. Elle ne peut être renouvelée en raison des mêmes faits. Toute suspension de plus de six jours emporte de droit privation du traitement.

Le traitement d'attente dû à l'agent en disponibilité par mesure d'ordre est à la charge de la commune si la peine est prononcée par elle et à la charge de l'Etat si elle est prononcée par le Roi.

./.

La révocation est exécutée par provision.

Les peines sont prononcées par le conseil communal, devant lequel l'intéressé a le droit de présenter ou de faire présenter sa défense. En cas d'agissements concertés, le conseil communal peut déléguer au collège échevinal le soin d'entendre les intéressés, qui auront la faculté de se faire assister d'un défenseur. La défense orale peut, en pareil cas, si le conseil communal en décide ainsi, être remplacée par le dépôt d'un mémoire écrit.

Les peines, à l'exclusion de la suspension avec maintien du traitement, sont soumises à l'approbation de la députation permanente du conseil provincial devant laquelle l'intéressé a le droit de présenter ou de faire présenter sa défense. En cas d'agissements concertés, la députation permanente peut décider que la défense orale sera remplacée par le dépôt d'un mémoire écrit. La députation statue dans le délai d'un mois suivant la notification de la décision du conseil communal.

Le conseil communal et l'intéressé peuvent en appeler au Roi dans les huit jours de la notification de la décision de la députation permanente. Le Roi peut, après avoir pris l'avis de la députation permanente, l'intéressé et le conseil communal entendus, suspendre, mettre en disponibilité par mesure d'ordre ou révoquer un membre du personnel enseignant communal visé par le présent article.

En ce qui concerne le régime disciplinaire du personnel enseignant des écoles primaires et complémentaires, adoptées et subventionnées, l'appréciation des motifs des peines disciplinaires appartient en premier ressort aux directions de ces écoles; en degré d'appel, au conseil prévu par l'article 26. Là où le conseil d'appel n'est pas institué, l'instituteur peut prendre son recours à la députation permanente dans les huit jours de la notification de la décision prise par l'autorité scolaire. La députation permanente statue dans le délai d'un mois suivant le recours du membre du personnel enseignant de l'école adoptée ou subventionnée.".

./.

Article 16.

L'article 26bis de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

"Article 26bis.

Les membres du personnel enseignant des écoles primaires et complémentaires ne peuvent renoncer à leurs fonctions que moyennant un préavis d'un mois."

Article 17.

La première phrase de l'article 27 de la même loi est remplacée par la phrase ci-après :

" Lorsqu'une place devient vacante dans une école communale primaire ou complémentaire, le collège échevinal désigne dans la quinzaine, un intérimaire."

Article 18.

A l'article 28 de la même loi, la première phrase est remplacée par la phrase ci-après :

" Le chef d'une école primaire ou complémentaire de deux ou plusieurs classes doit être choisi parmi les membres du personnel enseignant comptant au moins cinq années de services."

Article 19.

Un article 29quinquies, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

"Article 29 quinquies.

Le Roi fixe le statut pecuniaire du personnel enseignant des écoles complémentaires communales."

Article 20.

Un article 30bis, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

./.

"Article 30bis.-

A.Le traitement des membres du personnel enseignant des écoles complémentaires adoptées est à charge de la commune.

B.Le traitement des membres du personnel enseignant des écoles complémentaires subventionnées est à charge des directions de ces écoles.

C. Sauf la réserve formulée au litt. D ci-après, ce traitement ne peut, si les agents possèdent les titres de capacité requis, être inférieur aux taux résultant de l'article 29 quinquies.

D.Le traitement du personnel enseignant non marié, vivant en communauté, des écoles communales, adoptées et subventionnées, est fixé à la moitié du traitement prévu pour les membres laïcs du personnel enseignant.".

Section IV. - Inspection.

Article 21.

Le premier alinéa de l'article 19 de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

"L'inspection de l'enseignement de la religion et de la morale dans les écoles primaires et complémentaires est exercée par les délégués des chefs des cultes; ces délégués remplissent leur mission dans les conditions à déterminer par un arrêté royal.".

Article 22.-

L'article 39 de la même loi est modifié comme suit :

1° le premier alinéa est remplacé par la disposition suivante :

./.

" L'inspection des écoles primaires et complémentaires, communales, adoptées ~~et~~ ou subventionnées, est exercée par l'Etat; elle ne peut s'étendre au cours de religion et de morale."

2° Le dernier alinéa est complété par la disposition suivante :

" L'inspection des écoles complémentaires est, pour les cours de formation générale, exercée par les inspecteurs de l'enseignement primaire dans les conditions fixées par le présent article. Pour les cours de formation pratique, elle est exercée par des inspecteurs que le Roi désigne à cet effet."

Section V. - Inspection médicale scolaire.

Article 23.

L'alinéa 2 de l'article 45 de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

" Ce service s'étend à toutes les écoles primaires et complémentaires soumises au régime de la présente loi."

Chapitre II.

Modifications relatives à la loi du 10 juin 1937 tendant à l'organisation complète de l'enseignement officiel.

Article 24.

L'article 1er de la loi du 10 juin 1937 tendant à l'organisation complète de l'enseignement officiel, est complété par l'alinéa ci-après :

" Les communes n'ont pas l'obligation de créer et d'entretenir une école dans laquelle est donné l'enseignement complémentaire."

./.

Article 25.

Un article 2bis, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

"Article 2bis.

Le conseil communal détermine suivant les besoins de la localité et les nécessités de l'enseignement, le nombre des écoles complémentaires et celui des membres du corps enseignant de ces écoles.

Les enfants résidant dans une commune qui ne possède pas d'école complémentaire ou dont l'habitation est notablement plus éloignée de l'école complémentaire de leur commune que de celle d'une commune voisine, peuvent être autorisés à fréquenter l'école complémentaire de la commune voisine par décision du Ministre de l'Instruction publique, les conseils communaux intéressés, la députation permanente et l'inspection scolaire entendus.

Cette admission a lieu moyennant une indemnité mise à charge de la commune de résidence de l'enfant. Le montant en est fixé par le Ministre de l'Instruction publique en cas de désaccord entre les communes."

Article 26.

L'article 5 de la même loi est complété par l'alinéa ci-après :

" Elles peuvent, sans autorisation du Roi, s'unir pour fonder et entretenir une ou plusieurs écoles complémentaires."

Article 27.

Le premier alinéa de l'article 6 de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

" Les résolutions des conseils communaux portant suppression d'une école primaire ou complémentaire ou réduction du nombre des membres du personnel enseignant sont

./.

soumises à l'avis de la députation permanente et à l'approbation du Roi."

Article 28.

Le premier alinéa de l'article 7 de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

" La commune peut adopter une ou plusieurs écoles primaires ou complémentaires privées".

Article 29.

Un article 7bis, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

"Article 7bis.

Une école complémentaire communale doit répondre aux conditions suivantes :

1° être établie dans un local convenable spécialement affecté à cet enseignement;

2° être pourvue d'un outillage didactique répondant aux exigences pédagogiques qu'impose l'exécution du programme;

3° disposer d'un personnel de nationalité belge et répondant aux conditions de capacité fixées par l'article 24bis de la loi organique de l'enseignement primaire;

4° se conformer à un programme répondant aux exigences déterminées par l'article 18 de la loi organique de l'enseignement primaire et organiser l'enseignement de la religion et de la morale dans les conditions fixées par l'article 17 de la même loi;

5° se soumettre à l'inspection de l'Etat."

./.

Chapitre III.

Modifications relatives à la loi du 14 juillet 1932 concernant le régime linguistique de l'enseignement primaire et de l'enseignement moyen.

Article 30.

L'article 1er de la loi du 14 juillet 1932 concernant le régime linguistique de l'enseignement primaire et de l'enseignement moyen est remplacé par la disposition suivante :

"Article 1er.

Dans les écoles gardiennes, primaires et complémentaires, communales, adoptées ou subventionnées, la langue de l'enseignement est le néerlandais dans la région flamande, le français dans la région wallonne et l'allemand dans les communes d'expression allemande.".

Article 31.

L'article 3 de la même loi est modifié comme suit :

Au deuxième alinéa, les mots "du troisième et du quatrième degré" sont remplacés par les mots "du troisième degré et de l'école complémentaire".

Au troisième alinéa, les mots "trois heures au troisième et six heures au quatrième degré" sont remplacés par les mots "trois heures au troisième degré et six heures à l'école complémentaire".

Article 32.

L'article 4 de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

"Article 4.

A partir du deuxième degré d'études primaires, les enfants admis dans les classes prévues à l'article 2

./.

sont tenus d'apprendre la langue de la région, de manière à pouvoir suivre avec fruit l'enseignement du cycle inférieur dans la langue de la région.".

Article 33.-

L'article 5 de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

"Article 5.

Dans les écoles gardiennes, primaires et complémentaires, communales, adoptées et subventionnées, la langue de l'enseignement est dans l'agglomération bruxelloise et les communes bilingues de la frontière linguistique la langue maternelle ou usuelle de l'enfant.".

Article 34.-

A l'article 6 de la même loi, les mots "et aux cours de l'enseignement complémentaire" sont insérés à la suite des mots "à partir de la troisième année d'études primaires".

Chapitre IV.

Modification relative à l'arrêté royal du 18 juillet 1933 fixant les dispositions réglementaires concernant la mise en disponibilité du personnel enseignant.

Article 35.-

L'article 1er de l'arrêté royal du 18 juillet 1933 fixant les dispositions réglementaires concernant la mise en disponibilité des membres du personnel enseignant, modifié par les lois des 10 juin 1937 et 23 juillet 1952, est remplacé par la disposition suivante :

./.

"Article ler.

Les membres du personnel administratif et enseignant des établissements communaux d'enseignement gardien, primaire et complémentaire, des établissements d'enseignement moyen et d'enseignement normal de l'Etat ainsi que les inspecteurs des enseignements primaire, complémentaire, normal et moyen peuvent être mis en disponibilité :

1° par suppression d'emploi;
2° par retrait d'emploi dans l'intérêt du service;
3° par mesure d'ordre;
4° pour cause de missions données par le gouvernement belge ou offertes par un gouvernement étranger ou une administration publique, belge ou étrangère, et acceptées avec l'assentiment de l'autorité compétente, lorsque la durée, l'importance ou la nature même de ces missions ne se concilient pas avec l'exercice normal de la fonction principale;
5° pour cause de maladie ou d'infirmités;
6° dans le cas où, devant être mis à la retraite, ils ne réunissent pas le nombre d'années de service exigé pour la pension et ne sont pas reconnus atteints d'infirmités qui les mettent hors d'état de continuer leurs fonctions;
7° pour motifs de convenances personnelles;
8° pour l'accomplissement du service militaire en qualité de volontaire ou pour l'exercice d'un emploi dans la colonie.

Les dispositions relatives à la mise en disponibilité a) pour cause de maladie ou d'infirmités; b) par retrait d'emploi dans l'intérêt du service, sont aussi applicables :

1° à la demande du conseil communal, aux membres du personnel administratif et enseignant des établissements d'enseignement moyen communal subventionnés par l'Etat;

./.

2° aux membres du personnel enseignant : directeurs, professeurs, instituteurs, maîtres spéciaux, chargés de cours, maîtres d'études et surveillants :

a) des écoles gardiennes, primaires et complémentaires, adoptées ou subventionnés;
b) des écoles normales provinciales ou privées agréées et des écoles d'application y annexées, à condition que les intéressés soient belges, laïcs, porteurs du diplôme ou du certificat de capacité requis pour l'exercice de la fonction ou qu'ils en aient été régulièrement dispensés.

Pour ces derniers agents, la position de disponibilité prend fin et le traitement y attaché est supprimé : 1° en cas de suppression de l'établissement ou de l'emploi ou 2° en cas de suppression des subventions de l'Etat à l'école; en cas de cessation de l'adoption, la partie du traitement d'attente à charge de la commune tombe à charge de la direction de l'école.

Chapitre V.

Dispositions particulières.

Article 36.

Les instituteurs qui ne possèdent pas les diplômes énumérés sub a et b de l'article 24bis de la loi organique de l'enseignement primaire et qui, au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi, seront en fonctions dans une classe distincte du 4e degré primaire, seront admis en qualité de titulaires de classe à l'école complémentaire s'ils ont exercé ces fonctions pendant cinq années au moins.

Les instituteurs en fonctions dans une classe distincte du 4e degré primaire, qui ne remplissent pas la condition relative à la durée des fonctions, pourront bénéficier du même avantage pendant un délai de trois ans, à partir du 1er septembre suivant la date d'entrée

./.

De kamer was samengesteld uit

de Heren : F. LEPAGE, raadsheer van State, voorzitter
Messieurs : conseiller d'Etat, président

J. COYETTE, raadsheren van State
K. MEES, conseillers d'Etat

J. VAUTHIER, bijzitters van de afdeling wetgeving
L. FREDERICQ, assesseurs de la section de législation

J. CYPRES, adjunct-griffier, griffier
greffier adjoint, greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. MEES.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) J. CYPRES.

La chambre était composée de

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. MEES.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) F. LEPAGE.

uitgifte afgeleverd aan de H. Mi-
expédition délivrée à M. le Minis-

nister van Openbaar Onderwijs.
tre de l'Instruction publique.

De 1953.

Le 1953.

De Griffier van de Raad van State, Le Greffier du Conseil d'Etat,

R. DECKMYN.